

Tradycje wielkanocne w Polsce - Wielki Tydzień

Niedziela Palmowa, zwana kiedyś „Kwietną” lub „Wierzbową” rozpoczyna **Wielki Tydzień** i upamiętnia triumfalny wjazd Jezusa do Jerozolimy. W tym dniu święcimy w kościele palmy. Te tradycyjne, wykonane są z gałązek wierzbowych, przyozdobione zielonym bukszpanem i suchymi kwiatkami. Dawniej poświęconą palmą „biło” się lekko domowników na szczęście. Palmy umieszczone nad drzwiami lub za obrazem chroniły przed burzą i ogniem.

W Wielką Środę w niektórych regionach Polski odbywało się "Topienie Judasza". Słomianą kukłę symbolizującą Judasza wleczono przez całą wieś, obrzucając kamieniami. Na koniec, wrzucano ją do wody i topiono.

Triduum Paschalne

Wielki Czwartek jest pierwszym dniem **Triduum Paschalnego**. Podczas Mszy Wieczery Pańskiej biskup obmywa nogi dwunastu kapłanów (na pamiątkę obmycia nóg swoim uczniom przez Jezusa). Pod koniec mszy ogołocony zostaje ołtarz i milkną dzwony (do czasu zmartwychwstania).

Wielki Piątek

W Wielki Piątek na pamiątkę ostatniej wędrówki Jezusa na Golgotę odbywają się uroczyste Drogi Krzyżowe, zakończone złożeniem ciała do grobu. Tradycyjnie straż przy grobie pełnią strażacy, harcerze, żołnierze. Wiernych w tym dniu obowiązuje ścisły post. Dawniej w Wielki Piątek urządzano "pogrzeb żuru i śledzia". Po okresie długotrwałego postu w dole zakopywano uprzykrzone postne potrawy. W niektórych regionach zakopywano również garnek z popiołem symbolizującym smutek.

Wielka Sobota

Wielka Sobota jest dniem, w którym podczas nabożeństwa święci się wodę, ogień i cierń. Dawniej wodą spryskiwano domostwo, co miało przynieść pomyślność. Do ognia wrzucano leszczynę, a popiół rozsypywano przy pierwszej orce, co wróżyło dostatek. W Wielką Sobotę święcimy pokarm, który spożywamy przy świątecznym

śniadaniu. Koszyki wielkanocne przystrojone bukszpanem, tradycyjnie muszą zawierać baranka (symbol zmartwychwstałego Chrystusa), jajka (symbol rodzącego się życia), chleb (symbol ciała Chrystusa, ale też dobrobytu i pomyślności), chrzan (który symbolizuje gorycz męki Pańskiej), sól (istota prawdy), ser (który jest symbolem pojednania człowiek z naturą) oraz babkę (symbol umiejętności). Wszystkie prace związane z przygotowaniem świąt powinny być ukończone przed poświęceniem pokarmu.

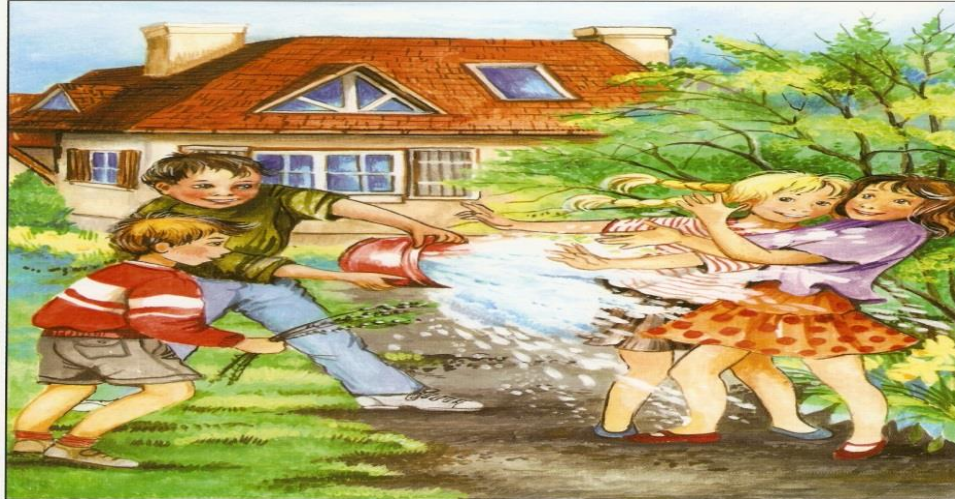
Wielka Niedziela

Wielka Niedziela - dzień Zmartwychwstania - jest najbardziej oczekiwanym i radosnym dniem. Dzwony na mszy rezurekcyjnej poprzedzają uroczyste śniadanie. Stół wielkanocny powinien być przykryty białym obrusem i przystrojony gałązkami bukszpanu. Śniadanie rozpoczynają wzajemne życzenia i dzielenie się jajkiem. Z potraw królują żurek, biała kielbasa, pasztety, pieczenie i szynki. Na deser świąteczne wypieki: baby, mazurki i serniki. A po samym śniadaniu jest zajaczek wielkanocny w postaci drobnych upominków. Zajaczki wielkanocne najczęściej są chowane w mieszkaniu lub w ogrodzie, a ich szukanie sprawia dużo radości.

Poniedziałek Wielkanocny

W Wielkanocny Poniedziałek obowiązuje śmigus – dyngus, czyli wzajemne oblewanie się wodą. Dawniej śmigus oznaczał uderzanie (smaganie) wierzbowymi witkami lub polewanie wodą. Dyngusem w postaci pisanki, słodyczy czy pieniędzy można było wykupić się od śmigusa. Dziewczęta mocno oblane wodą lub wysmaganie wijką, mogły liczyć na duże powodzenie u chłopców.

Malowanie jajek – barwne zwyczaje Świąt Wielkanocnych

Wielkanocne tradycje w Polsce to również zwyczaj malowania jajek na Świąta. Jeden z tych, którego za dziecka wyczekiwało się z wielką niecierpliwością. Wywodzi się jeszcze ze starosłowiańskich wierzeń, gdzie jajko miało bardzo ważne znaczenie. Symbolizowało siły witalne i podobnie jak dzisiaj – początek nowego życia. Pośredniczyło między światem ludzkim, a duchów i bogów. Obecnie wszystkie kolorowe jajka zwiemy pisankami, ale powinniśmy rozróżnić wśród nich:

- **Kraszanki** – występują w północnej części Polski, zwane malowankami i byczkami. Nazwa pochodzi od słowa „krasić”, czyli „barwić”, bo kraszanki to jajka gotowane w barwnym wywarze – dawniej uzyskiwanym tylko z naturalnych składników, takich jak łupiny cebuli, kora dębu, łupiny włoskiego orzecha, sok z buraka czy pędy młodego żyta. Często wydrapuje się na nich przeróżne wzory.
- **Nalepianki** – popularne w Krakowskim i Łowickim, to jaja zdobione kolorowymi wycinankami z papieru.
- **Oklejanki** – spotykane w części mazowieckiej, to wydmuszki oklejone rdzeniem sitowia i kolorową włóczką, co tworzy piękne ornamenty.

Tradycje wielkanocne w innych krajach

Warto również poznać tradycje wielkanocne jakie obowiązują za granicą. Włosi na przykład nie mają w zwyczaju polewania się wodą w Poniedziałek Wielkanocny. Najczęściej spędzają święta poza domem, a najważniejszym ich elementem jest tradycyjny obiad, podczas którego serwowana jest popularna baranina lub jagnięcina. W Wielkiej Brytanii symbolem świąt jest zając. To pozostałość po polowaniach na te zwierzęta, które rozpoczynało dawniej okres świąteczny. Obecnie w wielu regionach kraju odbywają się różne zabawne konkursy - jak na przykład zawody w turlaniu ugotowanych na twardo jaj. W dalekiej Australii popularne jest organizowanie w kościołach tradycyjnego śniadania wielkanocnego w gronie biednych i ubogich. Natomiast w Wielkanocny Poniedziałek dzieci zbierają ukryte w ogrodzie słodczyce - czekoladowe jaja i zajączki. Ten zwyczaj jest popularny również u naszych zachodnich sąsiadów. W niektórych regionach Niemiec, podobnie jak w całej Polsce, obowiązuje zwyczaj święcenia. Jednak tam nie dotyczy to jajek, a rozpalanych przed kościołami ognisk. Księża święcą ogień, a wierni odpalają od niego swoje paschalne świece.

Tradycje wielkanocne są różne na całym świecie , ale każdy stara się je spędzić radośnie w gronie najbliższych sobie osób.

Wiosenny ranek i świat słoneczny,
koszyk pisanek i stół świąteczny,
zając z paczkami cicho się skrada
i dyngusowy deszczyk już pada
Świat cały śpiewa na Zmartwychwstanie
„Niech radość w sercach długo zostanie”.

Wesołego Alleluja !

